

FEJÉRMEGYEI NAPLO

Előfizetési árak:

Helyben: Vidéken:

1 óra	1 K.	1 óra	1-50 K.
3 évre	3 K.	3 évre	4-50 K.
6 évre	6 K.	6 évre	9- K.
1 évre	12 K.	1 évre	18- K.

Megjelenik minden hétköznap este 8 órakor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Szent István-tér 1.

TELEFON 202.

Egyes szám: 4 fillér.

Hirdetés díjszámba szerint.

Felölös szerkesztő és lapfőigazgató: Baranyay Lajos.

A vasut

a béke idején is a lehető legnagyobb szolgálatot teljesítette, rendkívüli célszerűsége, megbecsülhetetlen teljesítő képessége mégis csak most tűnik ki valójában.

A haza védelmében szinte a második frontot alkotja, célszerűen közreműködve, legnagyobb részt elősegítette eddigi dicsőséges eredményeinket. A vasut nélkül győzelmes háborút mostanában el sem képzelhetünk. Elsősorban áll ez nálunk.

Csak a vasut helyes felhasználása és bámulatos teljesítménye révén eszközölhetők a központi hatalmak mindannyiszor a szükséges átcsoportosítást, a hadsereg ellátását stb. E téren a magyar vasut igazán derekasan kivette részét.

A mozgósítás első napja óta a lehető legnagyobb mérvben van igénybe véve katonailag. Nemcsak a mi csapataink, hanem szövetségeseink hadseregei is szüntelen fennakadás nélkül jönnek-mennek rajta. Vasutunk eme elismerésre méltó teljesítő-képessége elsősorban hazafias, lelkiismeretes vasutasaink érdeme.

A redukált tisztviselőlétszám és munkaerő dacára szinte emberfeletti kötelességtudással feleltek meg nehéz hivatásuknak székesfehérvári vasutasaink.

Mindnyájan elismerjük az itteni szolgálat nehézségeit. Alomásunk fontos gócpont, ennek dacára nemcsak maga az állomásépület, hanem egész kiterjedése, beosztása szinte elégtelen a nagyarányú forgalom lebonyolítására. És mégis tudomásunk szerint a háború alatt nem történt komolyabb fennakadás, szerencsétlenség.

Ez oly örvendetes körülmény, melyet hallgatással nem mellőzhetünk. Miként a fronton küzdő hőseink hőstetteit mindenkor hálás elismeréssel, örvendéssel fogadjuk, hasonlóképpen lelkiismeretes vasutasaink nehéz kötelességteljesítését a legnagyobb elismeréssel méltányoljuk.

A vasut fogalmába kell kapcsolnunk azt a hatalmas géppárat is, amely modern épületeivel a pályaudvaron helyezkedik el. Ennek a nagy gyárnak sok száz munkáskeze szintén elismerésre méltóan vette ki részét abból a nagy feladatból, amelyet hivatása különösen a háború alatt hozott magával. Megfeszített, serény munka, így jellemez-

hetjük röviden az ő háborújukat. Sokat kell dolgozniok, javítani a gépeket, hogy a vaskolosszusok továbbra is megfelelhessenek háborus kötelességüknek.

A szorgos munkáért a pályaudvaron ép úgy, mint a gyárban elismerést érdemel a legnagyobbtól a legkisebbig mindenki.

A buvárhajóharc eredménye megdöbbsenti az ellenséget.

Husz nap alatt 201 hajót süllyesztettek el.

Diádalmasan a tenger alatt.

A német tengeraltjárók bámulatos működésének statisztikája ma ismét egy nagyfontosságú adattal gazdagodott. Két német tengeraltjáró, amely tegnap tért vissza utjáról, beszámol eredményéről, és azok szerint huszonegy gőzöst, három vitorlás és kilenc halászhajót süllyesztett el. Ezek a hajók legnagyobb részét élelemmel voltak megrakva, vagy pedig hadianyagot szállítottak az ententének. Ezeknek az elsüllyesztett hajóknak 29 ezer tonna tartalmuk volt.

A buvárhajók húsznap munkájának eredménye.

Február 1-től 20-ig bezárólag 201 hajóelsüllyesztésről érkezett jelentés, ez a rendezésre álló adatok szerint 354.967 tonnát tartalmaz, ami az elsüllyesztett hajók közül 105 angol, 31 norvég, 11 svéd, 11 olasz, 11 francia, 5 holland, 4 orosz, 4 spanyol, 3 amerikai, 3 görög, 3 belga, 3 dán, 1 portugál, 7 ismeretlen. Hajólistánk lényegében a smlegesek és ellenséges hatalmak publikált jelentéseire támaszkodik, tehát adataink inkább hiányosak, mint túlzók.

Amerika megsemmi hatá- rozott.

A Yarrowdale hajó fedélzetén Németországba szállított amerikai hajókat a német kormány szabadon bocsátotta. Ebből erednek azok a vélemények, amelyek szerint még mindig habozik a háború megújítása kérdésében. A németek mondja az amerikai közvélemény — számos hajót süllyesztettek bár el, de amerikai állampolgá-

rok életét eddig még nem veszélyeztettek. S még mindig remélik, hogy a háború kikerülhető.

Wilson korlátlan ur akar lenni.

Wilson javaslatot terjesztett a szenátus elé, s abban azt kéri, hogy a döntés jogát bízzák egyedül ő reá, s ezzel adják kezébe a háború felett való rendelkezés teljes jogát. Valószínű, hogy a szenátus ezt a javaslatot el fogja fogadni és felhatalmazza Wilsont arra, hogy szabadon rendelkezék az állam fegyveres erejével. Tehát a jelen pillanatban az Unió háborúja egyedül Wilsontól függ.

A nyugati harctér apróbb eseményei és eredményei.

A nyugati harcra vonalon a ködös és esős időjárás miatt, főképen csak tüzérségi és előtér harok folynak. Az angolok az Ancre mellett újv órá kitért nagy füzadozásaik ellenére is csupán egy jelentéktelen darab földet tudtak megszállni, ezt is magunkk üritettük ki tervszerűen. Ez a nyereségük a kétszeresét sem teszi a németek egyetlen napi nyereségének a 185-ös magaslattól, Ripponthól délre, mivel ez az egyetlen napi nyereség 2600 méter szélességű és 800 méter mélységű területi gyarapodást hozott. A zsákmány 30 gépfegyver, 20 gyorstüzéző fegyver, 1 nehéz és 2 könnyű aknavető.

Ott, ahol a Dnyeszter vize.

Vadászkülönítményeink és rohamcsapataink tevékenysége Dornavatra és a Dnyeszter

közli arcvonal területén tegnap ismét élénk volt. Csapataink mindent sikeresen hajtották végre megbízásaikat és nagyon kevés veszteségek árán számos foglyot szállítottak be.

A felső leányiskola továbbfejlesztéséről.

Irta: Lityán Viktória.

I. közlemény.

Kulcskormányzatunk már 5-6 éve foglalkozott azzal a tervvel, hogy hazánk középfokú leányoktatását megerőmálja. Részben a kulturigények fokozódása, de sokkal nyomósabban gazdasági viszonyaink nagymérvű eltolódásai valósággal kényszerítették a kormányzatot arra, hogy a középfokú leányoktatást a megváltozott viszonyoknak megfelelőleg átszervezze.

Épen az utolsó órája ütött már ennek, midőn kitért a háború. E földi tragédia természeténél fogva még jobban megnehezítette a nők előző s amúgy sem rózsás gazdasági helyzetét.

A kormányzat tehát kénytelen volt cselekedni, kénytelen volt évenként alaposan átgondolt előkészítet reformterveit megvalósítani.

A leányközépfokú iskolák szervezete tehát nem haboruszult munká, hanem sok békés esztendő gondos, körültekintő műve, melyhez a háborúnak csak annyi köze van, hogy életbeléptet siettetette.

Szükségesnek tartom ennek hangoztatását azért, nehogy ama könnyen támadható nézet keljen a Szervezet nyomán, mintha az háborusult intézkedés lenne, mely eszerint meg is fűg hamarosan változni a háború után, Nem. A Szervezet békés idők műve. Békés időknek szárv. De olyan, melyet a háború igazolt, hiszen csak fokozta azoknak az okoknak döntő erejét, melyek a reformot már a békében oly égetően szükségessé tették és semmi esetre sem gyengítette meg a reformnak sem rendelkezéseit sem elodázhatatlan voltát, sőt inkább kikényszerítette megvalósítását.

Felső leányiskolánk kiegészítése el nem halasztható szükségesség. Nem csak azért, mivel a nők gazdasági helyzete napról napra súlyosodik a háború folytatódásával, s nem csak azért, mivel a háború után belátható időn belül nem remélhető ebbeli helyzetük javulása, hanem azért, hogy kul-

Egyes szám ára 4 fillér.

turánk folytonossága meg ne szakadjon. Ez hazafias kötelesség, amely annál inkább teljesítendő, mivel a reá fordított anyagi kiadás alig mérhető össze a belőle eredő nagy szellemi és gazdasági eredményekkel.

Ennek mélyeséges átérzése, hivatásom szeretete, hazánk s városunk növevelés ügyét minden erőmből fejleszteni törekvő lelkiismeretem arra készítet, hogy a Tek. Tanács elé a következő javaslatot terjeszszem:

Mondja ki a tek. Tanács, hogy a közgyűléshez előterjesztést tesz a felsőlányiskolának leánygimnáziummal leendő kiegészítése céljából.

A kultuszminiszteri rendelet szerint ugyanis a felső leányiskolák két iskolatípussal, — a leánygimnáziummal, vagy a kereskedelmi iskolával egészíthetők ki.

Az döntendő tehát el, hogy a nőkérdés szempontjából melyik típus az előnyösebb, szükségesebb?

Mi előtt ennek indokolására áttérnék, röviden a kérdés anyagi oldalát illetően, csak azt a ténnyt szögezem le, hogy a leánygimnázium típusa évenként keresztszámban 4000 koronától több személyi kiadással jár, mint a kereskedelmi iskolai típus. E csekély költségdifferenciával szemben azonban bőséges megtérítést találunk abban az előnyben, amelyet a növevelés terén a leánygimnázium a kereskedelmi iskolával szemben nyújt.

Véleményem szerint a város

mint iskolafenntartó e kulturádeken felül megtalálja a maga reális ellenértékét abban, hogy a kétségtelenül kedvezőbb és keresettebb leánygimnázium a Dunántúl számos családját, vagy annak gyermekét városunkba vonza, a mi a közjövődelmek emelkedését eredményezi.

A felső leányiskola fejlesztésénél az új iskola felállításánál döntő szempontnak a közszükségnek kell lenni, még pedig úgy a gyakorlati, mint a szellemi szükségét értve. 18 év óta, amióta a felső leányiskola fennáll, városunk intelligens középosztályának leányai közül 30-an keresték fel a gimnáziumot vagy reáliskolát és 6-an a felsőkereskedelmit.

Már e pusztá számok is világosan rámutatnak arra, hogy városunk kulturigényeit a gimnázium s nem kereskedelmi iskola elégíti ki. De még kézzelfoghatóbbá válik e tény, ha meggondoljuk, hogy bár a gimnázium tanulmányok jóval nehezebbek és hosszabb időt igényelnek a kereskedelmieknél, leányaink mégis azokat és nem ezeket folytatták.

De ne téveszsen meg senkit a közszükség megítélésében az egyéves női kereskedelmi szaktanfolyam nagy látogatottsága sem. Ha a felső kereskedelmi rohanaták volna annyira meg, akkor igenis ne kellene hajolni annak nélkülözhetetlenségére előtt. Csak hogy a dolog nem így áll. Mert merem állítani, hogy a tanfolyam növendékeinek 80 százaléka a négy polgári követelményeinek is alig képes

megfelelni. Ezeknek pedig nem magasabb iskola kell, hanem a munkáskézű nélkülvöz műhely, stb.

Közgyűlés a városnál.

Székesfehérvár törvényhatósága februári rendes közgyűlését 26-án tartja délután 3 órakor. A közgyűlés tárgyszorozata a következő lesz:

Tanács jelenti, hogy a m. kir. belügyminiszter jóváhagyta a városi tisztviselők, segéd és kezelő személyzet, tanítók és egyéb alkalmazottak családi pótlékáról alkotott szabályrendeletet.

A m. kir. belügyminiszter jóváhagyta a közgyűlés azon határozatát, mellyel a vízvezetéki és csatornázási díjszabások hatályát 1917. augusztus hó 1-ig meghosszabbította.

Az Országos Közélemezési hivatal jóváhagyta a vámórló mal mok örlési díjára vonatkozó közgyűlési határozatot.

Sopron város közönségének felirata az iparos tanonciskolák átszervezése, illetve az államosítás iránt szükséges lépések megtétele tárgyában.

Pozsony város közönségének felirata a városoknak az új adók jövedelméből részesítésé iránt.

Arad város közönségének felirata a m. kir. pénzügyminiszterhez a most folyó háboru alatt, vagy a békekötéstől számított 3 éven

belül építeni megkezdett lakóházak állami adómentességének kiterjesztése iránt.

Tanácsi előterjesztés az egyenes adó felszámolási bizottság tagjainak 1917—1919 évekre megválasztása iránt.

Tanácsi előterjesztés a jövőde lemadó, vagyonadó és hadinyereségadó elsőfoku kivételére az 1917—1919 évek tartamára adó felszámolási bizottság alakítása iránt.

Polgármester jelentése a villanytelepi üzemzavarokról.

A tanács tudomásul vétel végett bejelenti, hogy a székesfehérvári légszuszulágítási társulat a gáz egységárat 1916. október 1-től felemelte.

Tanács előterjesztése Havranek örökösök tulajdonát képezett Alsókirályosi teleknek 9130 koronáért megvétele tárgyában.

Tanácsi előterjesztés a felső leányiskola átszervezése tárgyában.

Tanácsi előterjesztés a szikviz utáni illetékszedés jogának egy évre bérbeadása tárgyában.

Tanácsi előterjesztés a város területén szedendő városi fogászati illeték kezelése tárgyában alkotott szabályrendelet érvényének meghosszabbítása tárgyában.

Tanácsi előterjesztés Nagy László városi gépész részére 638 korona 75 fillér háborus segély megszavazása és Kaviák Ignác javadalmi pénztáros háborus se-

TÁRCA.

Az ügyvéd ur.

Az ügyvéd urnak rengeteg sok a dolga, mióta a felesége beteg. Alig ér rá arra is, hogy néha-néha bekukkanjon a betegszobába és megkérdezze:

— Hogy vagy Margit?

Közönyösen, részvét nélkül teszi ezt is, mintha csak valamelyik kliensétől kérdezné.

— Hogy állunk a fizetéssel?

De a nagybeteg asszonyka részvétel hall, kicsendülnek a hideg szavak alól is és nagy kinnal mosolyt erőltetve az arcára feleli.

— Jó uracsám, sokkal jobban, mint tegnapi.

Pedig dehogyan van!

Maga is érzi, hogy nincs. De szeretné a férjét megnyugtani.

Ha tudná a szegény, hogy milyen kevésse nyugtatja ez őt meg, bizony aligha erőlködne rájta.

Más nyugtatná meg az ügyvéd urat.

Más. Ha az öreg doktor valami mást mondana!

— De az is mindig csak biztatja.

— Majd jobban lesz; majd.

— Tulajdonképen mi baj is van!

— Legjobban kifejtett mellhártya gyuladás.

— Szóval egy kis meghülés. És, hogy a halálos beteg.

— Nem adja. Nagyon közel áll ó nagysága a sírhoz.

— Kedves doktor, maga képzeld!

Egy hét múlva semmi baj se lesz!

De gyöngye ő is, mint minden nő. Gyáva és elhagyja magát. Mennyire különben vagyunk mi férfiak!

Nem olyan gyöngék, mint a nők!

Az ügyvéd ur büszkélkedve feszíti ki a mellét és jóleső érzéssel tapogatja meg karjának duzzadó izmait.

— Hiába, mi férfiak csak más anyagból vagyunk gyurva!

Az öreg doktor is abban a véleményben van, hogy bizony az ügyvéd ur jobb materiából van, mint az a kis fligrán, inci-pinci kis asszonyka.

Ennek egy hideg lehellet is elég, az meg a viharral is képes dacolni. Az ügyvéd urat nem is féltene ő, ha száz mellhártya gyuladása lenne is, de az asszonykát annál jobban félti.

Nap-nap után egyre jobban.

Az ügyvéd ur pedig kezdi már nagyon unni a dolgot.

Elvégre fordulna a dolog akár erre, akár arra, vagy az élet felé vagy a halál felé, — de ez a bizonytalanság kezdi már boszantani.

Eleintén szegyenkezve kapja magát azon a gondolaton, hogy jobb szeretné, ha a dolog a halál felé fordulna, — de később már nem is röstelkedik miatta sőt nyugodt megfontolás eredményeképpen elhatározza, hogy ha a jó lsten esetleg azt rendelné, hogy ne legyen jobban Margit, hát ő

kézzseggel helyenyugodnék a változatlanba.

Elvégre egy megunt asszony akkor is teher a férj nyakán, ha egészséges, hát még ha beteg.

Az ügyvéd ur pedig ugyancsak unja már jó idő óta a feleségét. Igazán boldognak, most legalább úgy gondolja el, — nem is érezte magát mellette soha. Nagyon együttűri, nagyon unalmas kis portéka volt!

Hogy is vehette el. De persze őt is megfogták férjnek, mint a legtöbb ferjét. Csak egy okos mama kell az efféle manőverhez és minden hamarosan megy.

Az ő házasságát is ilyen hamar ütötte nyelbe az anyós! Megfogták mint valami gimplit.

No de most talán megkönyörül rajta a Mindenható!

Talán nem kell ennek a megunt frigynek a bilincset hordozni egy egész életlen keresztül: Talán megszabadul tőle.

Főáll az íróasztala mellől és a mint ott áll, szinte már odaképzeli magát a ravatal mellé.

Fejét lehajítja, a derekát, mintha a fájdalom törte volna meg, mélyen meggömbösi s vonásai szinte részvétet könyörögnek.

Azután végigpróbálva a gyász meghatározásának minden árnyalatát, képzeletben már szinte fogadja is a részvétnyilatkozatokat.

— Köszönöm! Valóban megérdemlem a részvétet! Ilyen ifjan elveszíteni őt! Életemnek egyetlen célját. Mit ér már ezután élni?

Igen, ezt fogja mondani bánatos, szomorú hangon, míg a telke

szinte ujjongani fog a szabadulás gondolatától.

Sőt már most is ujjong. S míg az öreg doktor negátja, hogy jó lenne valamelyik tanárt elhívni konferenciára, mert ő nem áll jól semmiért, az ügyvéd ur olyan szórakozottan mondja, hogy csak tessék hívni akárkit, hogy a doktor dühösen hagyja ott az ügyvéd urat és megy vissza a szegény betegéhez.

Az ügyvéd ur meg színezi ki a lelkében a jövőt.

Uj életet fog kezdeni! Ezzel a szegény sógorssággal teljesen szakít. A második felesége bezzeg nem lesz holmi kis irnokocska leánya! Most már nem állt a vére olyan hevesen és nem olyan boldondul fiatal, hogy egy nyári este mámoros hangulata belekergeesse a házasságba. Bizony nem!

Nagyon meg fogja nézni, hogy kit vesz el másodsor! Előkelő, művelt, okos, befolyásos és gazdag leány kell neki. Nem olyan együttűri, szegény kis unalmas liba, mint ez volt.

Azalatt pedig míg az ügyvéd ur elmerül a jövő kecsgetetető képibe — azalatt a harmadik szobában suttogva kérdi a doktor bácsit az asszonyka.

— Mondja neki, hogy jobban vagyok!

Ne okozunk neki fájdalmat, az én édes, szegény uracsám, aki ki úgy szeret engem.

És a halál mint valami jószágos kimételes nemtó úgy fogja lezárni ezeket a szép szemeiket, hogy ne lássák meg soha a legszörnyőbb kiábrándulást.

gely összegének helyesbítése tárgyában.

Tanács jelentése a rézgálic árának előlegezéséről.

Tanács javasolja, hogy Farkas Sándor bt. főjegyző részére jelenlegi illetményei és a tanácsosi illetmények közötti különbséget folyó évi január 1 től megszavazzassák azon időre, míg a pénzügyi tanácsost helyettesíti.

Tanács javasolja, hogy Horváth Lajos Zichy ligeti ör 80 koronahavi fizetése ez év január 1-től 90 koronára emeltessek fel.

Tanács előterjesztés Hopka Ferenc Széchenyi utca 92. sz. lakosnak 24 □ öl utcaterület átengedése iránti kérelme tárgyában.

A tanács tudomásul vétel végett bejelenti, hogy a honvéd tisztii épület földszinti helyiségeiben eszközölt átalakításokra anyagok ára fejében 100 koronát utaltványozott.

Tanács javasolja, hogy dr. Szabó István. tart. hadnagy „Dobrodó” című műve 100 példányban megvásároltassék.

A tanács beterjeszti a székesfehérvári és fejérmegyei vendéglősök, fogadóskók, kávéskók és korcsmárosok ipartársulatának módosított alapszabályait kormányhatósági jóváhagyás felterjesztésé végett.

Czv. Gubacsók Kálmáné női oklevélnek kibírdetése.

HIREK.

— A villanygyár katonai felügyelete Megirtuk már, hogy a Phœbus székesfehérvári telepét a gyakori üzemzavarok miatt katonai felügyelet alá helyezték. A miniszter erre vonatkozó leirata most érkezett meg. A katonai fõhatóság felhívja a telep igazgatóját, hogy az üem folytonosságáról különösen gondoskodjék, mert azt katonai érdekek szigorúan megkívánják. Egyben tudomására hozza a telepnek, hogy az összes személyzet katonai fennhatóság alatt áll. A városi tanács tegnap ismét foglalkozott a villanykérdéssel s elhatározta, hogy a magánfogyasztást fokozottabb mértékben ellenőrzik. Ha a hatóság azt fogja tapasztalni, hogy a magánosok az egész lakásukat állandóan világítják és több égőt használnak, a magánfogyasztást teljesen beszünteti.

— Közgyűlés a Hadsegélyzőben. A székesfehérvári és fejérmegyei Hadsegélyző alapszabályait értelmében pénteken közgyűlést tartott gróf Széchenyi Viktor főispán elnöklete mellett. A közgyűlésről holnap közlünk tudósítást.

— Meghívó. A „Szent István” első apostoli királyról címzett temetkezési társulat f. évi március hó 4 én reggel 7 órakor a székesfehérvázi szent misét mondhat, utána pedig fél 8 órakor, meg nem tarthatás esetén ugyanezen napon reggel fél 9 órakor a kath. kör földszinti termében LV. rendes évi közgyűlést tartja.

— A fővárosi rablójlikos gyanusított Székesfehérvárról. Olvasóközönségünk előtt ismeretes az a rablójlikosság, amely budapesti a Fehérvári uton történt. Az eddigi nyomozás valami Buzás József nevű embert gyanusít a gyilkossággal. Buzás többször megfordult Székesfehérvárról s a Nador kávéház személyzete jól ismeri.

— A Pro Patria egyesület 26 és 27 én, hétfőn és kedden délután fél 4 órakor tartja hangversenyt a városi színházban.

— Halálozás. Özv. Gábor Sámuelné szül. Molnár Rozália, erdélyi menekült uriaszony 57 éves korában meghalt. Temetése szombat délután 3 órakor lesz a Szent Háromság temetőben.

— Sebesültek érkeztek. Csütörtökön este 8 órakor az olasz harctéről 150 sebesült érkezett a székesfehérvári kórházba. 407 sebesülte tovább vittek Budapestre.

— A legújabb egyházpólitikai harc dióhéjban. Tisztelt Főszekerkesztő ur! Érdekelt levelemmel újabb bátorkodóm érdekelt Főszekerkesztő urnál, vajjon szives lesz-e helyt adni nek. Ha igen, úgy akkor hiteles nyomtatásban hangozzék így:

Megint a magyar (?) sajtóról szól a nótám. Szmracsányi országgyűlési képviselő „felekezeti” interpellációja adja a témát. Ez a képviselő (megbocsáthatatlan büne, hogy néppárti és emiatt Tisza István ur öccsellencijája is *legnagyobb jóindulatára* sosem lehet vele egy nézetben) a napokban interpellációt jelentett be a házban. Másnap a magyar (?) sajtó, a *közérdek* önzetlen, megfizethetetlen, pártatlan, felekezeti kérdésekben felülálló, igazságkedvelő, elfogulatlan, koránzatlan, teljehatalmu királyai (paraszti nyelvem kifejezve: *Herceg Ferenc zsidógyereket*). Nem én találtam ki ezt a kizsárolást, csak plagizálom) megfújták a barsónát, hogy veszélyben a haza. Mert — Amerika hadüzenet és a semleges államok is komolyan félszkelődnék ellenünk — ugyan már hogy gondol illyesmit Főszekerkesztő ur, de hogy! hanem, mert Szmracsányi képviselő *kulturkampfos* hirdet. Ez az *izgága ultramontan* az állami anyakönyvek miatt interpellál, hogy azokba nem engedik beletekinteni a papokat. Értsd a „klerikálisok” papjait.

Mi lesz ebből, jajdultak fel a *Herceg ur unokái*. Ebbe a szörnyűséges világfelfordulásban egyházharcot kezdeni, na ez már mégis sok. Erre is csak egy néppárti „klerikális” képes.

Egy szónak is *száz a vége*, ily háborus menüt találtak fel a korgó gyomru publikumnak. Hogy ezeknek az újságkirályoknak közönsége jóm lakott ve? Azt már igazán nem kell papirosra vetni. Megtörtéink azután a nagy *kulturkampfos* interpelláció. Szmracsányi képviselő előadta, hogy mégis képtelen helyzet, amikor a vígének mindenkor szabad betekintésük van az állami anyakönyvekbe, hogy azokból neveket, házasulandók listáját megszervezze, a közönségek molesztálhassák — ócska portékáikkal, — akkor a pápságnak nem szabad beletekinteni. Pedig a papok nem üzleti rebach szempontjából akarják megnézni az anyakönyveket, hanem híveik gondozásánál van arra szükségük. *Mindenki igazat*

adott *Szmrcsányinak*, még Tisza István ur is s kijelentette, hogy az egész dolog egy sajnálatos tévedésen alapszik s azt a belügyminiszterium jóvá teszi. Sőt! Már jóvá is tette, nem sokára megjelenik az erre vonatkozó rendelkezés.

Ugy-e bár a *közérdek* apostolaitól azt várná az ember, hogy legalább is a beharangozott egyházpolitikai harc után megnyugtaltják olvasóközönségüket s őszintén, részletesen ismertetik az egész interpellációt. Ezt ugyan várhatjuk. *Herceg ur irósbajnokai* háromsorban elintézik az ügyet. Így: Szmracsányi György az állami anyakönyvek ügyében interpellált; gróf Tisza István nyomban válaszolt s megnyugtatta az interpelláló képviselőt, aki a választ tudomásul vette. Hadd gondolja a világ, hogy ez a Szmracsányi már megint *felekezeti harcot* csinált.

Különbön is hogy lehetne azt kívánni ezektől az újságíróktól, hogy ily „felekezeti” ügyet hosszabb ideig ismertessenek. Hát hiszen tetszik tudni, náluk nincs hely az illyesmire. Hogyis lehetne hely, amikor ugyanabban a számban *Herceg ur irósoglórei* a budapesti fehérvári uti ékszerészn meggyilkolására csak harmadfél hasábot szentelhetnek. Mikor egy ilyen óriási szenzációk csak 425 sorban lehet megírni. Meg azután csak arra is kell nagyobb hely, hogy a pszichológus riporter ur bebizonyítsa, hogy az a bizonyos fiatal ember, aki a minap egy kis leánykát megrontott, vagy mi a szösti csinált és mindketten öngyilkosok lettek — nem volt közönséges aszfaltbetyár. Tetszik tudni, illyesmikre kell az újságokban a hely. Meg arra, hogy a néppárti felekezeti harcokat szitt az interpellációival. Maradtam teljes tisztelettel: *Dr. Köz Erdek*.

— Jótékony célra. A talált arany karkötőóra tulajdonosa je tenkezett s tíz koronát adott a megtalálónak, aki ez összeget jótékony célra ajánlotta fel.

— Márc. 4 én, vasárnap d. u. 5 órakor nagy népszövetségi értekezlet a Távirdu u. 6. szám alatt lesz a legényegyesületi diszterében, s arra a népszövetség összes tagjai tisztelettel meghívtnak s a nagy kath. kérdések iránt érdeklődő vendégeket is szivesen látják. *Előadó Haller István orsz. képviselő, a kath. népszövetség fõtitkára.*

— Románia fölõslege. A mióta az elfoglalt román területen talált gabona birtokunkba jutott, ugyanunk, mint Ausztriában gyakran élénk kombináció tárgya, hogy mekkora lehet az a mennyiség. Erről mindeddig nagyon különböző verzió volt forgalomban, érdekesnek tartjuk tehát regisztrálni, hogy szakkörökben újában 11—12 millió métermázsára (egysek szerint ennek a kétszeresére) becslüik a szákmányolt kenyérmagot és takarmánycikkeket. A kettős monarchia részére szánt kontingens-hir szerint körülbelül negyvenöt-ötven százaléka a szákmányolt gabonának, de ugy ennek, mint a Németországba dirigáló árúnak továbbítását mindenestre késleltetni fogja, hogy a Dunán való szállítás szünetel és a vasuton egyenlőre csak kis tételeket lehet szállítani.

— A hadiárvákért. A nagylángi és a soponyai iparosifjuság szünelőadást rendezett s annak jövedelmét 100 koronát a dr. Proházska Ottokár hadiárvára ajánlotta fel. A derék ifjuság szives adománnyal a gyűjtött alapoz csatoltuk.

— A dohány árának újabb felemelése. A dohánys közönséget közeli fogja érdekelni a pezűgyminiszternek az a legújabb rendelkezése, a mely az idén a dohánybevéltási árakat ismét fel emeli. Az első háborus esztendőben a miniszter tíz százalékkal emelte a bevéltási árakat, a második évben, 1916-ban, állag negyven százalékos volt az emelés és 1917. évre az emelés ötven százalékos volt. A gazdák azonban ezzel az emeléssel nem voltak megelégedve és az országos dohánytermesztési bizottság a dohány árának 150 százalékos emelését kérte a kormánytól. A miniszter a kértést részben teljesítette és az ötven százalékos emeléséhez még körülbelül 40—45 százalékos prémiumban engedélyezett a mit elsősorban a jobbminőségű dohány után fognak fizetni. Azonkívül felemelte a miniszter a fuvardípjóteket is és pedig kilométerenkint és métermázsánként 3,75 fillérrel. Minthogy illyenformán az állam 1917-ben, a dohányt az előző évhez képest majdnem száz százalékkal drágábban fogja beszerezni, nem látszik nagyon valószínűnek az a feltervés, hogy a dohánygyártmányok árát is kénytelen lesz megfelelő arányban felemelni.

— A hadiárvaház céljait támogatja, ha a Szőgyény-Marich utcai Schnetzer porcellánüzletben megvásárolja dr. Proházska Ottokár megyéspüspök-arcákpét. A kép nagysága 60/30 cm.

— Aki most lép be uj tagul a Népszövetségbe, megkapja, míg a készlet tart — az 1917. évi gazdag tartalom naptár ajándékul.

— Közönségtnyilvánítás. Mind azoknak, kik felejtethetlen jó édesanyánk özv. Fial Zsóznén elhunytával bennünket ért mérhetetlen csapást a részvét bármely nemével, akár korszorok küldésével, vagy a temetésen való megjelenésükkel elviselhetővé tenni igyekeztek, elvon is fogadják hálás köszönetünket. *A gyászoló Fial család.*

— Bojtorján háziesz korpádás, hajhullás ellen; üvege 1 korona, 30 fillér. Kapható Szűcs Róbert gyógyszerházaiban?

Köhögés ellen kitűnően bevált háziszér dr. Störk-pasztilla. Egy doboz ára 60 fillér. Kapható Szűcs Róbert városházi Magyar Korona gyógyszerházaiban.

— Ujlatas a nő reform-fűzők terén; gyári lekeratot sikerült szerzenem oly higienikus „Rádium” reform-fűzőkből, melyek a gyomrot teljesen szabadon hagyják, csak a hasat és csipőt fűzik, kényelmes járást és szabad mozgást biztosítanak, ülésnél nem hátrányosak. — Vételnél feltétlen csak „Rádium” fűzőknek kéri! Egyedül elárústis egész megyére Vermes Frigyesné. Blous újdonságok állandó rak-tára.

— Aki beküldésüket keresnek, forduljanak a Hadsegélyzőhöz Kossuth-utca 1. sz. földszint.

Bérekocsitarifa.

A kereskedelmi miniszter jóváhagyta a városi közgyűlésnek azt a határozatát, amely a háboru tartama alatt Székesfehérvár város területén a bérekocsi díjakat a következőkben állapították meg;

Egyfogatú bérekocsik díja: Egész napra reggeli 7 órától este 7 óráig, vagy 12 óra 13:40 egy félnapra vagy 6 óra 6:40, egy félórára 1:70, minden következő negyedórára 70 f.

A vaspálya udvarig vagy vissza reggel 5 órától este 10 óráig 1:20, Ugyanaz éjjel vagy este 10 órától reggel 5 óráig 2:40. A vaspályától a Varga csatornán túl a Sár, Öreg, Zámoly, Forgó és Kertalja utcákba vagy vissza 1:44, A pestis pincéknél levő szőlőkbe 2 K. Ugyanoda este 10 órától reggel 5 óráig 4:40. Az öreghegyi szőlőkbe 2:40. Ugyanaz este 10 órától reggeli 5 óráig 4:70. A megnevezett szőlőkön túl 2:70 A sárkányhegyre 2:40. Demkőhegyre 2:70 K.

Temetések alkalmával bármely temetőbe oda és vissza 3:40. Temetésen kívül bármely temetőbe oda és vissza egynegyed órai várakozással 2:40. A város belterületéről a lovaslaktanyáig vagy a Szent György kórházig 1:70. Éjjel külön befogás megrendelésre 3:40. A katonai céllövőhöz 2:70. Esküvőre és keresztelésre 3:40. Bálók vagy hangversenyekre 1:60, ugyanaz éjjel (este 10 től reggel 5 ig) 3:40 kor.

Kétfogatú bérekocsik díja: Egy egész napra reggel 7 órától este 7 óráig, azaz 12 óra 21:80, egy félnapra, azaz 6 óra 10:90, egy fél órára 2:90, minden következő negyedórára 1:10. A város külterületén a szabályrendeletben meghatározott helyekre történő hajtások kivételével 1 órára 5 K. Minden következő egynegyed órára 1:10 kor.

A vaspálya udvarig oda vagy vissza reggeli 5 órától este 10 óráig 2:60. Ugyanoda vagy vissza este 10 órától reggeli 7 óráig 3:90. A vasutról a Varga csatornán túl 3:12. Az öreghegyi szőlőkig 4:40. Ugyanoda vagy vissza éjjel 7:30. A Sárkány hegyre 4:40. A Demkő hegyre 3:60. A Maros és Kuruc hegyre 5 kor.

Temetések alkalmából bármely temetőbe oda és vissza 6:20. Temetésen kívül bármely temetőbe oda és vissza egynegyed órai várakozással 4:40. A város bármely területéről a Szent György kórházig 3:60. A katonai céllövőig a város bármely területéről 5:50. Esküvőkre és keresztelésekre 7:30. Bálók és hangversenyekre 3:60. Ugyanoda vagy vissza este 10 órától reggel 5 óráig 5:50 kor.

A bérekocsik belsejében el nem helyezhető málháért és pedig kisebb drb.-ért 15 fillér, nagyobb drb. ért 30 fillér fizetendő a viteldíjon felül.

Egyfogatú bérekocsiba csak három felnőtt egyén foglalhat helyet több személy után fejlenkint a bérekocsis a viteldíj 10 számlaként jogosított felszámítani.

A díjszabást a bérekocsis megtekintheti végett büntetés terhe alatt köteles kocsijában szembeötöl helyen kifüggeszteni.

Kulcsokat találtak. Tulajdonosa átveheti a kiadóhivatalban.

SZÍNHÁZ.

Az új záróra rendelet folytán az előadások mindennap este 7 órakor kezdődnek.

A Csárdáskirályné szerzője. Kálmán Imre, a Csárdáskirályné szerzője fiatalon érte meg a világhírt. Első igazi nagy darabja, a „Tatárjárás” című operett. A darab a Vígyszínház első operettje volt, a főszerepet Hegedűs Gyula énekelte. Bemutatója után egy évvel 1909-ben külföldön is színre került a darab. „Herbstmanöver” címen német és osztrák, „Manouvre d'automne” címen francia és belga színpadokon egyaránt játszották. Második operettje ugyancsak a Vígyszínházban „Az obsitos” volt 1910-ben. Ez két formában került külföldi színpadokra. „Der gute Kamerad” címen is bemutaták, majd a háboru alatt átdolgozott szövegkönyvvel „Gold gab ich für Eisen” címen nagysikerű hazafias darab lett belőle. Ezután „A cigányprimás” operett következett, amelynek „Der Zigeunerprimás” címen már a bécsi Strauss János színházban volt a premierje, mert Kálmán tudvalevően, magyar állampolgárságának megőrzésével, Bécsben lakik állandóan. Ugyancsak Bécsben, az An der Wien színházban volt 1912-ben a bemutatója a „Der kleine König” (A kis király) c. operettnek. Buda pesti első bemutatója volt már a háboru kitörése után 1915-ben a „Zsuzsi kisasszony” című operettnek, amelyet a Vígyszínház adott elő, az egyik főszerepben Csörtös Gyulával. A „Csárdáskirályné” a komponista legújabb munkája. A bécsi Strauss színházban, ahol először bemutatták, a háromszáztövenedik előadásán túl vannak. Berlinben is a százas jubileum körül jár.

Heti műsor:

Szombat: Zsuzsi.
Vasárnap: d. u. Három a kis lány.
este Mánás Miska.

Apollo mozgószínház hírei.

Ég a cirkusz! E hó elején műsorra kitűzött, de a vilányhiány miatt elmaradt „Ég a cirkusz” című grandiózus hímattrakcióit újból műsorra vette a Apollo színház és szombaton és vasárnap mutatja be. A nagyhatású artista-történet két elrabolt gyermek küzdelmes életét tárgyalja megkapó vonásokban. Egy gonosz indulatu ember el akarja tenni őket a láb alól, hogy a maga részére kaparítsa meg azoknak örökségét. Felgyújtja a cirkuszt amikor az egyik fiu éppen szédítő magasságban a trapézban végzi mutatványait. A testvérek megmenekülnek, de bűnös ember a cirkusz üszkös romjai között pnsztul el.

APRÓHIRDETESEK.

Rákóczi-utca 23. sz. saroküzlet berendezéssel átadó. Cím a kiadóhivatalban.

Nagy dupla ablak egészen új eladó, Selyem utca 24.

Széna eladó. Sörpince-utca 15. sz. alatt.

Közgazdasági Bank részvények elővételi joggal eladók. Cím a kiadóhivatalban.

Jókat összes művelnek egy diszkiadásos, jókarban levő példányát megvenném. Cím a kiadóhivatalban.

A vármegyeháznál napszámossal azonnal felvétetik.

Önkéntes arverés.

Özv. Antal Antalné és gyermekei tulajdonát képező Vársártér 29. sz. ház, 567. hajlékszámu szélsőhegyi szálló, egy buzával bevetett téglaházi szántóföld, egy koldustelki dülői szántó és egy hegyes dülői szántó Székesfehérvárott Kossuth-u. 10. sz. házban lévő ügyvédi irodámban 1917. március hó 4-én délelőtt 10 órakor önkéntes árverésen eladatik.

Bővebb felvilágosítást ad
Dr. Csöppentzky Mihály
ügyvéd.

Meghívás.

Az 1898: XXIII. t. c. alapján alakult Országos Központi Hitelszövetkezet kötelékébe tartozó

Székesfehérvári Hitelszövetkezet

—: szövetkezet —:
mint az Országos Központi Hitelszövetkezet tagja

1917. évi március hó 4-én d. e. 11 órakor saját helyiségében

X. rendes közgyűléset

tartja erre a tagokat az alapszabályok 35. §-a értelmében meghívjuk.

NAPIREND:

1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása.
2. Zárószámok megvizsgálása és a felmentvény megadása.
3. Mérleg megállapítása.
4. Tiszta jövedelemről való rendelkezés
5. Az igazgatóság 4. tagjának választása.
6. Felügyelő bizottság 4. tagjának választása.
7. Netaláni indítványok.

1916. évi január hó 1-én a tagok száma 580. üzletrészeinek száma pedig 962 volt; az év folyamán beletett 45 tag 73 üzletrésszel, kilépett 58 tag 121 üzletrésszel; tehát marad az 1916. év végén 567 tag 914 üzletrésszel.

A felügyelő bizottság által megvizsgált évi mérleg a szövetkezet helyiségen kifüggesztett és mindenki által megtekinthető.

Székesfehérvár, 1916. febr. 15-én,
Az igazgatóság.

Uránia színház.

Szombaton és vasárnap,
február hó 24 és 25-én:

A cipőtlen iskolások javára jótékonycelu előadás tart.

SZINRE KERÜL A

CIRKUSZ CSILLAG

4 felv. fenomenális cirkusz előadás és ujszerű táncokkal.

Nagyszabású pótműsor.

Előadások szombaton 6 és 8 órakor. — Vasárnap 5 fél 7 és fél 9 órakor.

Székesfehérvár szab. kir. város polgármesterétől

1962/1917. tan. szám.

Hatósági hirdetés.

A m. kir. kormányknak 4451/915 m. e. 1372/916 m. e. és 504/917 m. e. számú rendeletei alapján Székesfehérvár szab. kir. város területe a kőolaj árát további rendelkezésig következőképpen állapítottam meg.

A nagykereskedők és közvetlen eladók közti forgalomban a kőolaj ára d-kint 58 K.

A közvetlen eladók közti forgalomban kg-kint 68 f, literenkint 58 fillér.

A nagykereskedői árban a hazaszállítás fuvarja is belefoglalatik.

Székesfehérvár. 1917. február 23-án.

Dr. Saára Gyula.
polgármester.

Apollo - színház.

Szombaton és vasárnap
február 24 és 25-én

A cipőtlen iskolásgyermekek javára

Ég a cirkusz!

Artista-történet 4 felvonásban.

Remek kiegészítő műsor.

Előadások: szombaton 6 és 8 órakor, vasárnap 5, fél 7 és fél 9 órakor.

Rendes helyárak.

Villanylámpák és elemek.

Divatos fűzők! — Nagy választék

BLOUSOKBAN.

Kezdeti- és előrajzolt kézimunkák olcsó árban

kaphatók: Kováts Antalnál, Városháztér.